

AY-105

May-2016

Diploma in Labour Practice

Labour Economics, Trade Union Act, etc. : Paper-III

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

1. શ્રમ અર્થશાસ્ત્રનો અર્થ, વ્યાખ્યા અને વિષયવસ્તુની ચર્ચા કરો. 18
અથવા
ભારતીય શ્રમ બજારની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ ચકાસો.
2. નોંધાયેલ કામદાર સંઘના વિશિષ્ટ હક્કોની ચર્ચા કરો. 18
અથવા
2001માં કામદાર સંઘ ધારામાં થયેલ સુધારાઓ વર્ણવો.
3. સામૂહિક સોદાગીરીનો અર્થ, સ્વરૂપ અને અસરોની ચર્ચા કરો. 18
અથવા
“બાળકામ એ ભારતીય અર્થતંત્રમાં વણ ઉકલેલ આર્થિક કાનૂની સમસ્યા છે.” – સમજાવો.
4. ખાસ આર્થિક ઝોનની ગ્રામીણ રોજગારી પરની અસરો ચર્ચો. 18
અથવા
ભારતીય કામદાર સંઘોની નબળાઈના કારણો સમજાવો.
5. ઔદ્યોગિક કામદારોના રહેઠાણની સમસ્યા અને ઉકેલની ચર્ચા કરો. 18
અથવા
“નિયત વેતન/ પગાર પર રોજગારી એ શ્રમનાં અધિક પુરવઠાની પેદાશ છે.” – સમજાવો.
6. સમજાવો : (કોઈપણ બે) 10
  - (1) લેબર ટર્ન ઓવર
  - (2) ગેરહાજરીનાં કારણો
  - (3) સ્થળાંતરીત શ્રમ
  - (4) સામાન્ય-રાજકીય ભંડોળ

AY-105

May-2016

Diploma in Labour Practice

Labour Economics : Trade Union Act, etc. : Paper-III

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

1. Discuss the meaning, definition and subject matter of labour economics. 18
OR
Examine the chief characteristics of Indian labour economics.
2. Discuss special privileges of registered trade unions. 18
OR
Describe the amendments made in the Trade Union Act in 2001.
3. Discuss the meaning, nature and effects of collective bargaining. 18
OR
'Child labour is an unsolved economic legal problem in Indian Economy.' – Explain.
4. Discuss the effects of Special Economic Zone (SEZ) on rural employment. 18
OR
Explain causes for weaknesses of the trade unions in India.
5. Discuss the problem and measures for housing of industrial labour. 18
OR
"Employment on fixed wages/salary is the products of over supply of labour."
Explain.
6. Explain : (Any **two**) 10
  - (1) Labour Turnover
  - (2) Causes of Absenteeism
  - (3) Migrant labour
  - (4) General-Political funds